

Crna Gora
Ministarstvo finansija

Adresa: ul. Stanka Dragojevića 2,
81000 Podgorica, Crna Gora
tel: +382 20 242 835
fax: +382 20 224 450
www.mif.gov.me

Br: 03-02-430/22-2942/2

Podgorica, 19.12.2022. godine

MINISTARSTVO JAVNE UPRAVE
-n/r ministru, gospodinu mr Marashu Dukaju -

Poštovani gospodine Dukaj,

Povodom *Međunarodnog sporazuma između Evropske unije i Crne Gore o učešću Crne Gore u programu Unije Program "Digitalna Evropa" za period 2021-2027*, Ministarstvo finansija daje sljedeće

MIŠLJENJE

Dostavljenim aktom navedeno je da je potpisivanje Sporazuma o pristupanju programu između Evropske unije i Crne Gore uslov za učešće u programu "Digitalna Evropa". U Sporazumu su definisana osnovna načela saradnje, djelovi programa kojima se pristupa, kao i iznos godišnje članarine za učešće u programu. Program "Digitalna Evropa" je novi program i fokusiran je na uvođenje digitalne tehnologije u javnu upravu za građane i privredu.

Na tekst Predloga sporazuma i pripremljeni Izvještaj o analizi uticaja propisa, sa aspekta uticaja na poslovni ambijent, nemamo primjedbi.

Kako je navedeno u aktu finansijski doprinos za učešće Crne Gore ili crnogorskih pravnih lica u Programu "Digitalna Evropa" će biti u obliku jednokratne godišnje uplate, kao i da se finansijski doprinos sastoji od Operativnog doprinosa i naknade za učešće.

Uvidom u dostavljeni akt i Izvještaj o sprovedenoj analizi uticaja propisa navedeno je da je za implementaciju ovog propisa potrebno obezbjeđivanje finansijskih sredstava iz budžeta Crne Gore. Potrebna sredstva za 2023. godinu planirana su kod Ministarstva javne uprave, na potprogramu Informaciono društvo (11 053 001), Aktivnost E-uprava (11 053 001 001), na budžetskoj poziciji 4195 – Kontribucije za članstvo u domaćim i međunarodnim organizacijama u iznosu od 100.000,00 €.

Shodno navedenom, imajući u vidu da su sredstva za predmetnu namjenu predviđena Predlogom Zakona o budžetu Crne Gore za 2023. godinu, u okviru budžeta Ministarstva javne uprave, Ministarstvo finansija, sa aspekta budžeta, nema primjedbi na *Međunarodni sporazum između Evropske unije i Crne Gore o učešću Crne Gore u programu Unije Program "Digitalna Evropa" za period 2021-2027*. Napominjemo da je eventualna dodatna sredstva za pomenutu namjenu potrebno obezbijediti u okviru sredstava koja su opredijeljena Ministarstvu javne uprave Predlogom Zakona o budžetu Crne Gore za 2023. godinu. Dok će sredstva potrebna za naredne godine biti predmet razmatranja prilikom izrade godišnjih zakona o budžetu.

S poštovanjem,

MINISTAR

mr Aleksandar Damjanović

IZVJEŠTAJ O SPROVEDENOJ ANALIZI PROCJENE UTICAJA PROPISA

PREDLAGAČ PROPISA	Ministarstvo javne uprave
NAZIV PROPISA	Međunarodni sporazum između Evropske unije i Crne Gore o učešću Crne Gore u programu Unije Program Digitalna Evropa za period 2021-2027.

1. Definisanje problema

- Koje probleme treba da riješi predloženi akt?
- Koji su uzroci problema?
- Koje su posljedice problema?
- Koji su subjekti oštećeni, na koji način i u kojoj mjeri?
- Kako bi problem evoluirao bez promjene propisa ("status quo" opcija)?

-Predloženi akt treba da obezbijedi učešće Crne Gore u Programu "Digitalna Evropa".
 Uslov za učešće u programu "Digitalna evropa" je potpisivanje Sporazuma o pristupanju programu između Evropske unije i Crne Gore. U sporazumu su definisana osnovna načela saradnje, djelovi programa kojima se pristupa, kao i iznos godišnje članarine za učešće u programu. Crna Gora će učestvovati u programu "Digitalna Evropa" kao pridružena država, u skladu sa uslovima utvrđenim sporazumom između Evropske zajednice i Crne Gore o Opštim principima za učešće Crne Gore u programima Zajednice, i pod uslovima i odredbama utvrđenim u ovom Sporazumu, u pravnom aktu iz člana 1. (čl 1: Crna Gora će učestvovati kao pridružena država i doprinijeti specifičnim ciljevima 1 (U oblasti super računarstva) 2 (Vještačka inteligencija), 4 (Napredne digitalne vještine) i 5 (Primjena i najbolja upotreba digitalnih kapaciteta i interoperabilnosti)), kao i u svim drugim pravilima koja se odnose na sprovođenje Programa Digitalna Evropa, u najnovijoj verziji.

-U okviru dugoročnog budžeta Evropske unije za period 2021-2027, Evropska komisija je predložila novi program "Digitalna Evropa" ("Digital Europe"), za izgradnju digitalnih kapaciteta i infrastrukture, te podršku digitalnom jedinstvenom tržištu. Program "Digitalna Evropa" je novi program i fokusiran je na uvođenje digitalne tehnologije u javnu upravu, za građane i za privredu. Program je dio višegodišnjeg finansijskog okvira za period od 2021. do 2027. godine, sa planiranim ukupnim budžetom od 7,5 milijardi eura. **Ovaj program ima za cilj da ubrza ekonomski oporavak i oblikuje digitalnu transformaciju evropskog društva i privrede, donoseći koristi svima.** Program "Digitalna Evropa" neće se baviti svim izazovima izolovano, već će dopuniti sredstva dostupna kroz druge programe EU, kao što su Instrument za povezivanje Evrope za digitalnu infrastrukturu (Connecting Europe Facility for digital infrastructure), EU Instrument za oporavak i otpornost (Recovery and Resilience Facility), Horizont Evropa-Program za istraživanje i inovacije (Horizon Europe programme for research and innovation), Strukturna sredstva EU (EU Structural funds).

Program "Digitalna Evropa" će obezbijediti strateško finansiranje, kao odgovor na konkretne izazove, podržavajući projekte u pet ključnih oblasti, od kojih će Crna Gora učestvovati u tri:

- Sajber bezbjednosti (cybersecurity)
- Digitalnih vještina (advanced digital skills)
- U oblasti računarstva visokih performansi (HPC)
- Vještačke inteligencije (artificial intelligence)
- Obezbeđivanja široke upotrebe digitalnih tehnologija u privredi i za građane, uključujući i digitalne inovativne hub-ove (ensuring a wide use of digital technologies across the economy and society, including through Digital Innovation Hubs)

-Spremnost da se učestvuje u Programima Evropske unije pokazuje zrelost zemlje u procesu EU integracija i omogućava bliže upoznavanje sa politikama i načelima funkcionisanja EU. Program "Digitalna evropa" je otvoren i za pridružene države, države kandidate za članstvo (Crna

Gora) i potencijalne kandidate – u skladu sa opštim principima i opštim uslovima i odredbama za učešće tih zemalja u programima Unije.

-Pristupanje ovom programu će Crnoj Gori omogućiti učešće u projektima koji se finansiraju iz programa. Pored ovoga, aktivnom participacijom u programu, Crna Gora će biti u mogućnosti da u određenoj mjeri daje predloge na dalji razvoj programa, godišnje radne programe i sl.

-Potpisivanjem Sporazuma o pristupanju programu "Digitalna evropa" između Evropske unije i Crne Gore, uspostavila bi se uzajamno korisna saradnja u cilju jačanja i podrške uvođenju pouzdanih i sigurnih digitalnih kapaciteta u Uniji u računarstvu visokih performansi, napredne digitalne veštine i primjenu i najbolju upotrebu digitalnih kapaciteta i interoperabilnosti, i olakšavanje prihvatanja, kao i primjene i dostupnosti digitalnih rešenja.

Ovaj Sporazum bi Crnoj Gori obezbijedio **visok nivo zaštite podataka, digitalnih prava, osnovnih prava i etičkih standarda**. Uzimajući u obzir zajedničke ciljeve, vrijednosti i jake veze Evropske unije i Crne Gore u oblasti digitalnih tehnologija, i prepoznajući zajedničku želju za daljim razvijanjem odnosa i saradnje, ovaj Sporazum i učešće Crne Gore u programu "Digitalna evropa" bi bilo od **izuzetnog značaja**.

- Ovim Sporazumom se ne prepoznaju oštećeni subjekti.

-U slučaju opcije status quo opcije i nepotpisivanjem ovog Sporazuma, Crna Gora bi izgubila priliku za učešće u ovom izuzetno važnom programu Evropske unije i ne bi imala gore navedene benefite učešća i jačanja svojih digitalnih kapaciteta i infrastrukture, a takođe ne bi pokazala zrelost u procesu EU integracija.

2. Ciljevi

- **Koji ciljevi se postižu predloženim propisom?**
- **Naveći usklađenost ovih ciljeva sa postojećim strategijama ili programima Vlade, ako je primjenljivo.**

-Potpisivanjem ovog, za Crnu Goru, izuzetno važnog Sporazuma bi se omogućilo učešće Crne Gore u Programu "Digitalna evropa", koji za cilj ima ubrza ekonomski oporavak i oblikuje digitalnu transformaciju evropskog društva i privrede, donoseći koristi svim zainteresovanim stranama. Pristupanje programu bi Crnoj Gori omogućilo učešće u projektima koji se finansiraju iz programa koji su od izuzetnog značaja.

-Ovi ciljevi su u usklađeni sa Srednjoročnim programom rada Vlade 2022-2024, Strategijom digitalne transformacije 2022-2026, Strategijom reforme javne uprave 2022-2026.

3. Opcije

- **Koje su moguće opcije za ispunjavanje ciljeva i rješavanje problema? (uvijek treba razmatrati "status quo" opciju i preporučljivo je uključiti i neregulatornu opciju, osim ako postoji obaveza donošenja predloženog propisa).**
- **Objasniti preferiranu opciju?**

-Razmatranje mogućih opcija dovodi do zaključka da potpisivanje Sporazuma između Evropske unije i Crne Gore o pristupanju Crne Gore u programu unije Program Digitalna Evropa za period 2021-2027 može doprinjeti dugoročnom i kvalitetnom partnerstvu između EU i Crne Gore u oblastima koje obuhvata program "Digitalna evropa". Obavljene su i inicijalne konsultacije sa digitalnom i inovacionom zajednicom Crne Gore i izraženo je interesovanje zajednice za sve segmente programa što je još jedan pokazatelj važnosti pristupanja Crne Gore Programu "Digitalna evropa".

-Iz navedenih razloga potpisivanjem Sporazuma i pristupanju Crne Gore programu "Digitalna evropa" se postižu neuporedivo bolji efekti u odnosu na status quo opciju.

-Imajući u vidu sve navedeno, preferirana opcija će biti od značaja građanima i privredi, posebno malim i srednjim preduzećima. Investicije u okviru programa Digitalna Evropa podržavaju dva

paralelna cilja EU, "Zelenu tranziciju" i "Digitalnu transformaciju", ali i jačaju otpornost i stratešku autonomiju Unije, kao i svih članica ovog programa.

4. Analiza uticaja

- Na koga će i kako će najvjerojatnije uticati rješenja u propisu - nabrojati pozitivne i negativne uticaje, direktne i indirektne.
- Koje troškove će primjena propisa izazvati građanima i privredi (naročito malim i srednjim preduzećima).
- Da li pozitivne posljedice donošenja propisa opravdavaju troškove koje će on stvoriti.
- Da li se propisom podržava stvaranje novih privrednih subjekata na tržištu i tržišna konkurencija.
- Uključiti procjenu administrativnih opterećenja i biznis barijera.

-Potpisivanje ovog Sporazuma će direktno i pozitivno uticati na potpisnice Sporazuma, Evropsku uniju i Crnu Goru, a indirektno i na same građane Crne Gore, s obzirom da učešće u ovom Programu utiče i građane i privredu država učesnica.

-Primjenom ovog Sporazuma nisu identifikovani negativni direktni i indirektni uticaji.

-Ovaj Sporazum neće izazvati troškove građanima i privredi (naročito malim i srednjim preduzećima).

-Pozitivne posljedice opravdavaju troškove koje će on stvoriti. Pristupanje programu će omogućiti Crnoj Gori učešće u projektima koji se finansiraju iz programa u značajnim oblastima procesa digitalizacije i informacione bezbjednosti. Pored ovoga, aktivnom participacijom u programu, Crna Gora će biti u mogućnosti da u određenoj mjeri daje predloge na dalji razvoj programa, godišnje radne programe i sl.

Inicijalne konsultacije sa digitalnom i inovacionom zajednicom Crne Gore su obavljene i izraženo je interesovanje zajednice za sve segmente programa.

-Sporazum se ne odnosi na stvaranje novih privrednih subjekata na tržištu i tržišna konkurencija, a takođe se ne stvaraju ni dodatna administrativna opterećenja i biznis barijere.

5. Procjena fiskalnog uticaja

- Da li je potrebno obezbjeđenje finansijskih sredstava iz budžeta Crne Gore za implementaciju propisa i u kom iznosu?
- Da li je obezbjeđenje finansijskih sredstava jednokratno, ili tokom određenog vremenskog perioda? Obrazložiti.
- Da li implementacijom propisa proizilaze međunarodne finansijske obaveze? Obrazložiti.
- Da li su neophodna finansijska sredstva obezbijedena u budžetu za tekuću fiskalnu godinu, odnosno da li su planirana u budžetu za narednu fiskalnu godinu?
- Da li je usvajanjem propisa predviđeno donošenje podzakonskih akata iz kojih će proisteci finansijske obaveze?
- Da li će se implementacijom propisa ostvariti prihod za budžet Crne Gore?
- Obrazložiti metodologiju koja je korišćenja prilikom obračuna finansijskih izdataka/prihoda.
- Da li su postojali problemi u preciznom obračunu finansijskih izdataka/prihoda? Obrazložiti.
- Da li su postojale sugestije Ministarstva finansija na nacrt/predlog propisa?
- Da li su dobijene primjedbe uključene u tekst propisa? Obrazložiti.

- Potrebno je obezbjeđivanje finansijskih sredstava iz budžeta Crne Gore. Početni operativni doprinos za Crnu Goru će iznositi 75.000 eur. U skladu sa standardnom procedurom učešća u programima unije, moguće je da se 50% članarine plati iz IPA sredstava.

Neophodna finansijska sredstva su planirana u budžetu Crne Gore za narednu fiskalnu godinu i to na potrošačkoj jedinici Ministarstvo javne uprave, na potprogramu Informaciono društvo (kod 11 053 001), Aktivnost eUprava (11 053 001 001), na budžetskoj poziciji 4195 - Kontribucije za članstvo u domaćim i međunarodnim organizacijama u iznosu od 100.000,00 EUR-a.

Učešće Crne Gore ili crnogorskih pravnih lica u programu Digitalna Evropa zavisiće od toga da Crna Gora finansijski doprinosi programu i povezanim troškovima upravljanja, izvršenja i rada u okviru opšteg budžeta Evropske unije.

- Finansijski doprinos će se sastojati od:

- a) Operativnog doprinosa; i
- b) Naknade za učešće.

- Obezbeđenje finansijskih sredstava je tokom trajanja Programa "Digitalna Evropa", odnosno tokom učešća Crne Gore u Programu "Digitalna Evropa" 2021-2027. Finansijski doprinos će biti u obliku jednokratne godišnje uplate, sa dospeljećem naplate najkasnije u julu.

Operativni doprinos obuhvata operativne troškove i troškove za podršku programu i biće dodatni kako u aproprijacijama za obaveze tako i za plaćanja uz iznose unesene u budžet Unije, koji je definitivno usvojen za program Digitalna Evropa.

- Početni operativni doprinos zasniva se na ključu doprinosa, definisanom kao odnos bruto domaćeg proizvoda (BDP) Crne Gore po tržišnim cijenama, prema BDP-u Evropske unije po tržišnim cijenama. BDP po tržišnim cijenama koji će se primjenjivati, određuju posebne službe Komisije, na osnovu najnovijih statističkih podataka dostupnih za proračun budžeta u godini koja prethodi godini u kojoj dospijeva godišnja isplata.

Početni operativni doprinos izračunava se primjenom ključa doprinosa, kako je prilagođen, na početna izdvajanja za obaveze unesena u budžet Unije koji je definitivno usvojen za primjenjivu godinu za finansiranje programa Digitalna Evropa,

- Naknada za učešće iznosiće 4% godišnjeg početnog operativnog doprinosa izračunatog u skladu sa stavovima 5. i 6. člana 3 ovog Sporazuma i postepeno će se uvoditi kako je navedeno u Aneksu I ovog Sporazuma.

- Naknada za učešće neće biti predmet retroaktivnih prilagođavanja ili ispravki.

- Evropska unija će Crnoj Gori obezbijediti informacije u vezi sa njenim finansijskim učešćem koje su uključene u informacije o budžetu, računovodstvu, učinku i evaluaciji koje se dostavljaju budžetskim organima Evropske unije i organima za otpuštanje u vezi sa Programom "Digitalna Evropa". Te informacije će biti pružene uzimajući u obzir pravila o povjerljivosti i zaštiti podataka Evropske unije i Crne Gore i ne dovode u pitanje informacije koje Crna Gora ima pravo da dobije prema Aneksu III ovog Sporazuma.

- Svi doprinosi Crne Gore ili uplate iz Evropske unije, kao i obračun iznosa dospjelih ili koji će biti primljeni, vrše se u eurima.

- Potpisivanjem ovog Sporazuma nije predviđeno donošenje podzakonskih akata iz kojih će proisteći finansijske obaveze.

U Aneksu I ovog Sporazuma su detaljno opisana pravila koja regulišu finansijski doprinos Crne Gore Programu "Digitalna Evropa" (2021-2027):
Finansijski doprinos Crne Gore Programu "Digitalna Evropa" utvrđuje se na godišnjem nivou srazmjerno i pored iznosa koji je svake godine dostupan u budžetu Unije za izdvajanja za obaveze potrebne za upravljanje, izvršenje i rad Program "Digitalna Evropa".

Naknada za učešće će se postepeno povećavati na sledeći način:

- 2023: 0,5%;
- 2024: 1, %;
- 2025: 2%;
- 2026: 3%;
- 2027: 4%.

Početni operativni doprinos koji će Crna Gora platiti za svoje učešće u Programu "Digitalna Evropa" biće izračunat za odgovarajuće finansijske godine primjenom prilagođavanja ključa doprinosa.

Prilagođavanje ključa doprinosa biće:

Prilagođen ključ doprinosa=Ključ doprinosa x koeficijent
Koeficijent koji se koristi za gornji obračun za prilagođavanje ključa doprinosa biće 0,5%.

- Nisu postojali problemi u preciznom obračunu finansijskih izdataka, s obzirom da su ovi obračuni praksa EU i sprovode se sa svim članicama Programa "Digitalna Evropa".

-Pristupanje programu će omogućiti Crnoj Gori učešće u projektima koji se finansiraju iz Programa.

6. Konsultacije zainteresovanih strana

- **Naznačiti da li je korišćena eksterna ekspertska podrška i ako da, kako.**
- **Naznačiti koje su grupe zainteresovanih strana konsultovane, u kojoj fazi RIA procesa i kako (javne ili ciljane konsultacije).**
- **Naznačiti glavne rezultate konsultacija, i koji su predlozi i sugestije zainteresovanih strana prihvaćeni odnosno nijesu prihvaćeni. Obrazložiti.**

-Nije korišćena eksterna ekspertska podrška, predlog Sporazuma je zajednički dokument Evropske Komisije (u ime Evropske Unije) i crnogorske strane za sporazum o pridruživanju Programu Digitalna Evropa sa Crnom Gorom. Komisija zadržava pravo da po potrebi izmijeni ovaj tekst s obzirom na unutrašnja dešavanja u EU ili kao rezultat pregovora između EU i Crne.

Sprovedene su ciljane konsultacije sa digitalnom i inovacionom zajednicom Crne Gore su obavljene i izraženo je interesovanje zajednice za sve segmente programa. Svi predlozi i sugestije zainteresovanih strana su prihvaćeni.

-**Primjer iz prakse:** U Crnoj Gori postoji već primjer projekta koji čeka na odobravanje sredstava iz ovog programa. Riječ je o projektu EuroCC (Strengthening the national competencies of European high-performance computing, EuroHPC framework), u čijoj realizaciji je učestvovao Univerzitet Donja Gorica, a koji je odobren i realizovan u okviru EU Okvirnog programa za istraživanja i inovacije "Horizont 2020" i koji ima za cilj uspostavljanje mreže nacionalnih centara kompetencija za računarstvo visokih performansi u 33 države članice EuroHPC JU. Nastavak realizacije se očekuje kroz projekat EuroCC2, ali je za učešće crnogorskih institucija, neophodno pristupanje Crne Gore programu "Digitalna Evropa", jer će realizacija istog biti podržana kroz ovaj program.

-Crna Gora je blagovremeno iskazala interesovanje za učešće u programu, imajući u vidu značaj učešća.

7: Monitoring i evaluacija

- **Koje su potencijalne prepreke za implementaciju propisa?**
- **Koje će mjere biti preduzete tokom primjene propisa da bi se ispunili ciljevi?**
- **Koji su glavni indikatori prema kojima će se mjeriti ispunjenje ciljeva?**
- **Ko će biti zadužen za sprovođenje monitoringa i evaluacije primjene propisa?**

-Nisu uočene potencijalne prepreke kada je riječ o potpisivanju Sporazuma.

-**Glavni indikatori se odnose** na ubrzan ekonomski oporavak i digitalnu transformaciju. Pristupanje programu bi Crnoj Gori omogućilo učešće u projektima koji se finansiraju iz programa koji su od izuzetnog značaja, oblast super računarstva, vještačka inteligencija, napredne digitalne vještine, kao i u svim drugim pravilima koja se odnose na sprovođenje Programa Digitalna Evropa.

-Ne dovodeći u pitanje odgovornosti Evropske Komisije, Evropska kancelarija za borbu protiv prevara (OLAF) i Revizorskog suda Evropske unije u vezi sa praćenjem i evaluacijom Programa "Digitalna Evropa", učešće Crne Gore u tom Programu biće kontinuirano praćeno na partnerskoj osnovi između EK i Crne Gore.

-**Pravila u vezi sa dobrim finansijskim upravljanjem, uključujući finansijsku kontrolu, oporavak i druge mjere protiv prevara u vezi sa finansiranjem Evropske unije u skladu sa ovim sporazumom, utvrđena su u Aneksu III ovog Sporazuma:**

-Evropska komisija i Evropska kancelarija za borbu protiv prevara (OLAF) ovlašćeni su da sprovode administrativne istrage, uključujući provjere i inspekcije na licu mjesta, na teritoriji Crne Gore. Ove

istrage će se sprovesti u skladu sa odredbama i uslovima utvrđenim važećim aktima jedne ili više institucija Unije.

-Nadležni crnogorski organi obaveštavaće Evropsku komisiju ili OLAF u razumnom roku o svakoj činjenici ili sumnji koja je uočena u vezi sa nepravilnostima, prevarom ili drugim nezakonitim aktivnostima koje utiču na finansijske interese Unije.

-Provjere i inspekcije na licu mjesta mogu se vršiti u prostorijama bilo kog fizičkog lica sa prebivalištem ili pravnog lica osnovanog u Crnoj Gori i primaoca sredstava Unije, kao i bilo kojeg trećeg lica uključenog u realizaciju sredstava Unije koje ima ili osnovana u Crnoj Gori.

- Provjere i inspekcije na licu mjesta priprema i sprovodi Evropska komisija ili OLAF u bliskoj saradnji sa nadležnim crnogorskim organom kojeg odredi Vlada Crne Gore. Imenovani organ će biti obavješten u razumnom roku unaprijed o predmetu, svrsi i pravnom osnovu provjera i inspekcija, kako bi mogao da pruži pomoć. U tom cilju, službena lica nadležnih organa Crne Gore mogu učestvovati u provjerama i inspekcijama na licu mjesta.

-Na zahtjev crnogorskih vlasti, provjere i inspekcije na licu mjesta mogu se obavljati zajedno sa Evropskom komisijom ili OLAF-om.

-Agenti Komisije i osoblje OLAF-a imajuće pristup svim informacijama i dokumentaciji, uključujući kompjuterske podatke, o dotičnim operacijama, koji su potrebni za pravilno sprovođenje provjera i inspekcija na licu mjesta. Oni mogu, posebno, kopirati relevantne dokumente.

-Kada se lice, entitet ili treća strana odupre kontroli ili inspekciji na licu mjesta, crnogorski organi, postupajući u skladu sa nacionalnim pravilima i propisima, pomoći će Evropskoj komisiji ili OLAF-u, kako bi im omogućili da ispune svoju dužnost u vršenje kontrole ili inspekcije na licu mesta. Ova pomoć će uključivati preduzimanje odgovarajućih mera predostrožnosti prema nacionalnom zakonu, posebno u cilju zaštite dokaza.

-Evropska komisija ili OLAF će obavijestiti crnogorske vlasti o rezultatima takvih provjera i inspekcija. Konkretno, Evropska komisija ili OLAF će u najkraćem mogućem roku prijaviti nadležnom crnogorskom organu svaku činjenicu ili sumnju u vezi sa nepravilnostima koje su uočili tokom provjera ili inspekcije na licu mjesta.

-Ne dovodeći u pitanje primjenu crnogorskog krivičnog prava, Evropska komisija može izreći administrativne mjere i kazne pravnim ili fizičkim licima Crne Gore koja učestvuju u realizaciji programa ili aktivnosti u skladu sa zakonodavstvom Evropske unije.

-U svrhu pravilnog sprovođenja, Evropska komisija ili OLAF i nadležni organi Crne Gore će redovno razmjenjivati informacije i, na zahtjev jedne od strana ovog sporazuma, međusobno se konsultovati.

-U cilju olakšavanja efikasne saradnje i razmjene informacija sa OLAF-om, Crna Gora će odrediti kontakt tačku.

-Informacije koje se razmjenjuju između Evropske komisije ili OLAF-a i nadležnih organa Crne Gore odvijajuće se uz dužno poštovanje zahtjeva povjerljivosti. Lični podaci uključeni u razmjenu informacija biće zaštićeni u skladu sa važećim pravilima.

-Crnogorske vlasti će saradivati sa Evropskim javnim tužilaštvom kako bi mu omogućile da ispuni svoju dužnost istrage, krivičnog gonjenja i izvođenja presude počiniocima i saučesnicima krivičnih djela koja utiču na finansijske interese Evropske unije u skladu sa važećim zakonodavstvom.

- U nedostatku plaćanja od strane Crne Gore do roka, EK će poslati službeno pismo opomene. Svako kašnjenje u plaćanju finansijskog doprinosa dovodi do plaćanja zatezne kamate od strane Crne Gore na preostali iznos od dana dospijanja. Kamatna stopa za iznose potraživanja koji nisu plaćeni na dan dospeća biće stopa koju primenjuje Evropska centralna banka na svoje glavne operacije refinansiranja, kako je objavljeno u seriji C Službenog lista Evropske unije, na snazi prvog kalendarskog dana meseca u koji pada rok dospeća, uvećan za 3,5%.

Datum i mjesto

... novembar 2022.godine, Podgorica

Starješina

MINISTAR

mr Marash Dukaj

